

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง (๑)

ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

งามศิลป์ร้อยกรอง (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานีได้ถูกต้อง

๒. แต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานีได้ถูกต้อง

๓. บอกประโยชน์ของการแต่งคำประพันธ์
บทร้อยกรองได้

สายหยุด

ดอกไม้ในวรรณคดีไทย

สายหยุด

ดอกไม้ในวรรณคดีไทย

สายหยุดหยุดกลิ่นฟุ้ง

ยามสาย

สายบ่หยุดเสน่ห์หาย

ห่างเศร้า

ก็คืนก็วันวาย

วางเทวษ ราแม่

ถวิลทุกขบคำเช้า

หยุดได้ฉันท

สายหยุด

ดอกไม้ในวรรณคดีไทย

สายหยุดเป็นไม้ดอกที่พิเศษสุดอย่างหนึ่ง กลิ่นดอกสายหยุด
จะหอมอบอวลไปทั่วบริเวณ ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับกลิ่น ดอกสายหยุด
ให้กลิ่นหอมตอนเช้า และหยุดหอมตอนสาย

สายหยุด

ดอกไม้ในวรรณคดีไทย

แม้หากได้กลิ่นหอมของสายหยุดเมื่อใด อาจทำให้ความทรงจำต่าง ๆ ที่ผ่านมากลับมาอย่างชัดเจน ทำให้เข้าใจความเชื่อของคนไทยในอดีตที่ว่า การได้ดมกลิ่นหอม ๆ อาจทำให้ระลึกถึงวันเก่าๆ ที่ทำให้มีความสุขได้

คำถามชวนคิด

จากบทความงานเขียน

มีลักษณะเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

จงอธิบาย

กิจกรรม

กวีน้อยร้อยเรียง

รูปแบบกิจกรรม

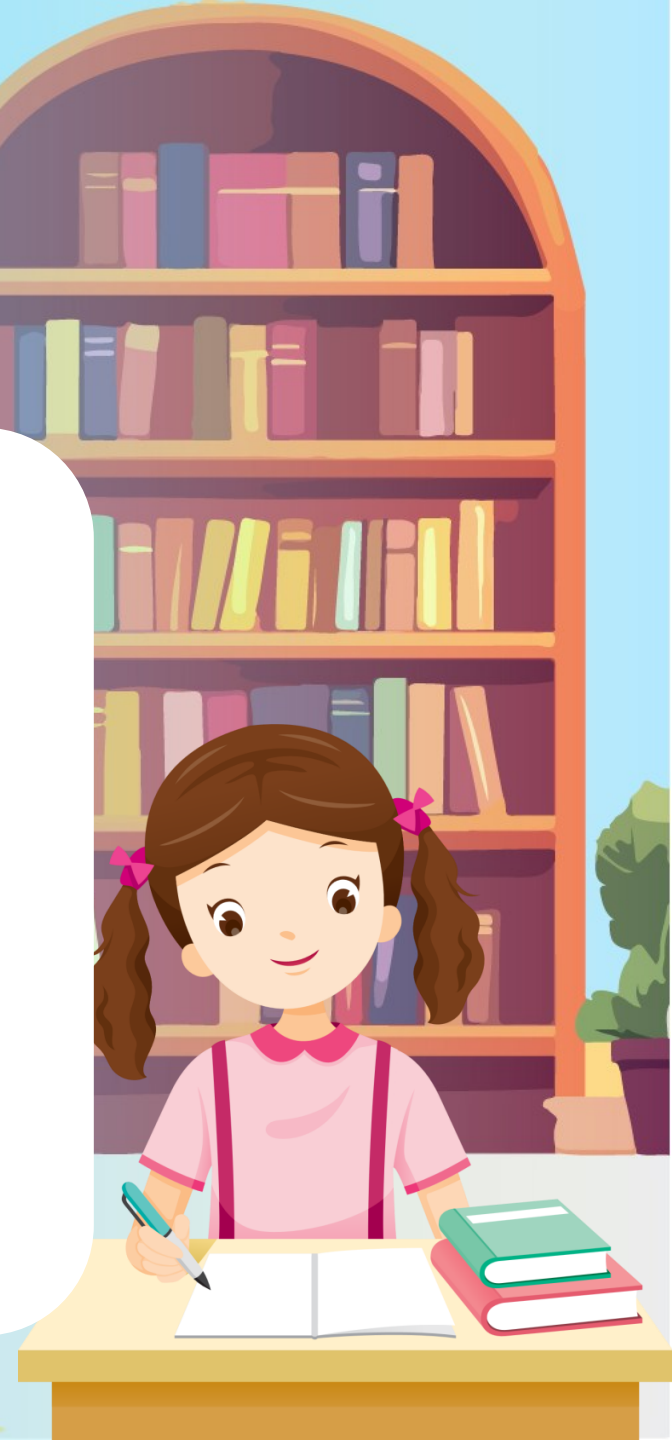
๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๒. ครูให้บทประพันธ์ร้อยกรอง โดยสลับวรรค โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เรียงบทประพันธ์ที่ได้รับให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

รูปแบบกิจกรรม

๓. ให้นักเรียนสังเกตบทประพันธ์แล้วเขียนบอก
- ประเภทของงานประพันธ์
 - เขียนแผนผังงานประพันธ์ของประเภทที่ได้รับ
 - เขียนลักษณะบังคับของคำประพันธ์นั้น
- ลงในใบกิจกรรม เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง

ใบกิจกรรม

เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำประพันธ์ประเภท

.....	
.....	
.....	
.....	

แผนผัง

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์.....

.....
.....
.....
.....

กิจกรรม กวีน้อยร้อยเรียง

ให้นักเรียนเรียงบทประพันธ์ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

วรรณคดีหกยุคแสดง

บาทหนึ่งมีสิบเอ็ดคำ

จำให้แม่นนะนักเรียน

อย่าให้พลาดเวลาแต่ง

หนึ่งบทมีสองบาท

สัมผัสต้องจัดแจง

วรรณคำห้าคำจำ

มาเรียนกาพย์ยานี

ใบกิจกรรม

เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำประพันธ์ประเภท

.....	
.....	
.....	
.....	

แผนผัง

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์.....

.....
.....
.....
.....

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม

เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง

กิจกรรม กวีน้อยร้อยเรียง

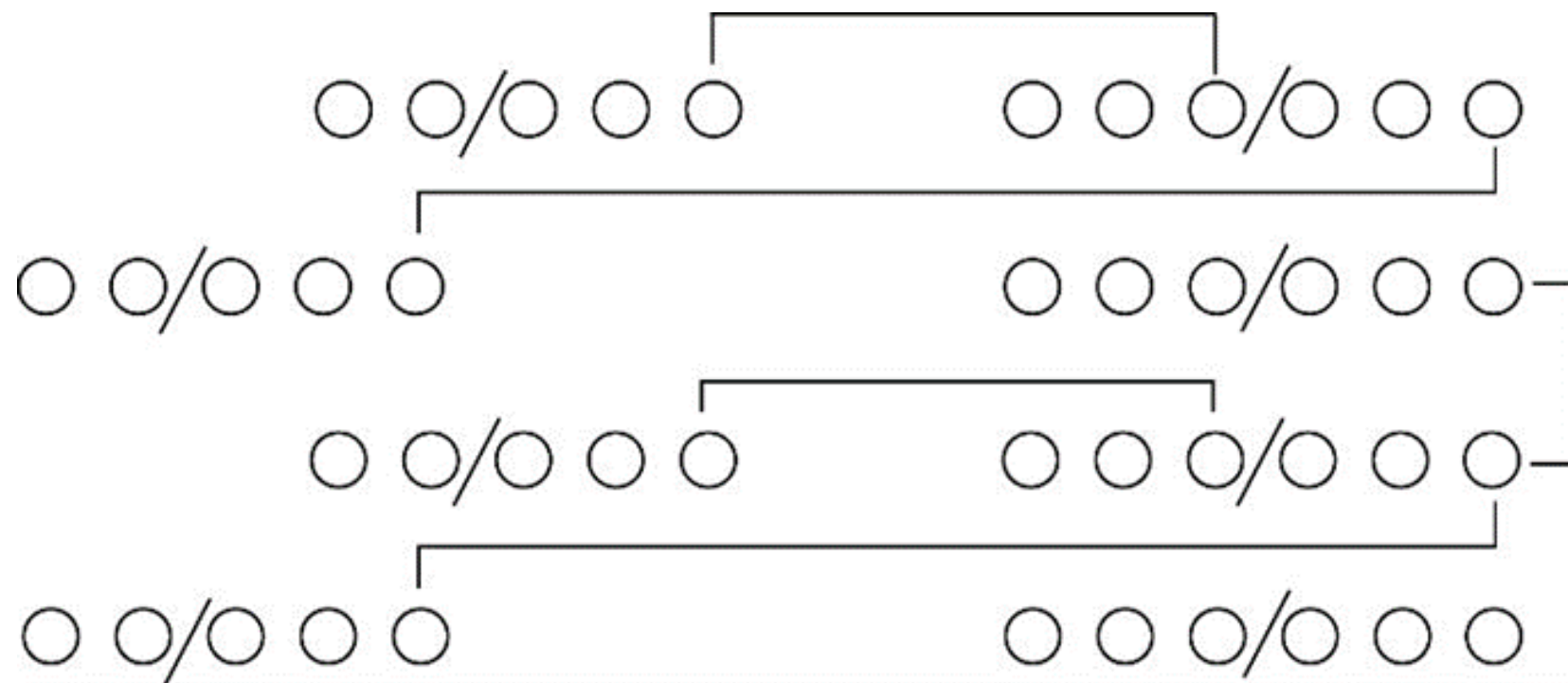
มาเรียนกาพย์ยานี
วรรคหน้าห้าคำจำ
หนึ่งบทมีสองบาท
สัมผัสต้องจัดแจง

บาทหนึ่งมีสิบเอ็ดคำ
วรรคหลังหกยกแสดง
อย่าให้พลาดเวลาแต่ง
จำให้แม่นนะนักเรียน

(ธีระพล ศรีวงศ์ชัย : ผู้ประพันธ์)

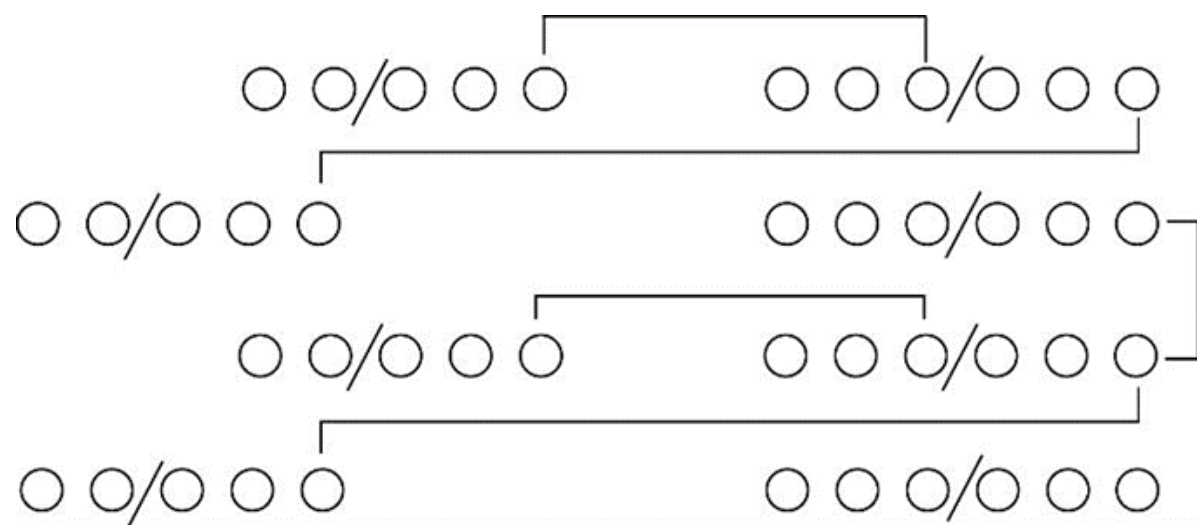
กิจกรรม กวีน้อยร้อยเรียง

กิจกรรม กวีน้อยร้อยเรียง

ลักษณะการประพันธ์

ใบกิจกรรม

เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำประพันธ์ประเภท

.....	
.....	
.....	
.....	

แผนผัง

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์.....

.....
.....
.....
.....

อภิปรายความรู้

งานศิลปะร้อยกรอง

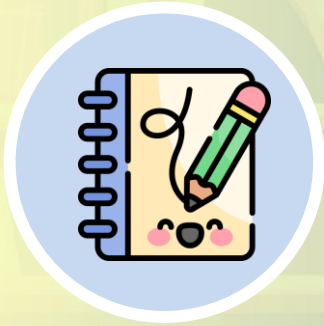

คำถามชวนคิด

บทร้อยกรอง

หมายถึง

บทร้อยกรอง

คือ คำประพันธ์ที่เรียบเรียงขึ้นตาม
บัญญัติด้วยฉันทลักษณ์ต่าง ๆ
เช่น บังคับคณะ บังคับจำนวนคำ จำนวนวรรค
และแบบแผนการส่งสัมผัสต่าง ๆ

คำถามชวนคิด

บทร้อยกรอง
แบ่งออกเป็นกี่ประเภท

บทร้อยกรอง

โคลง

ฉันท์

กาพย์

ร่าย

กลอน

ลิลิต

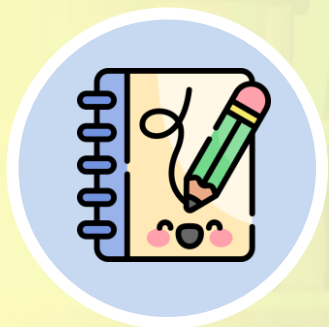

คำถามชวนคิด

บทร้อยกรองประเภทกาพย์

หมายถึง

บทร้อยกรองประเภทกาพย์

คือ คำประพันธ์ที่กำหนดเพียงคณะ
(บท บาท วรรค คำ) และสัมผัส

บทร้อยกรอง

กาพย์

กาพย์ยานี ๑๑

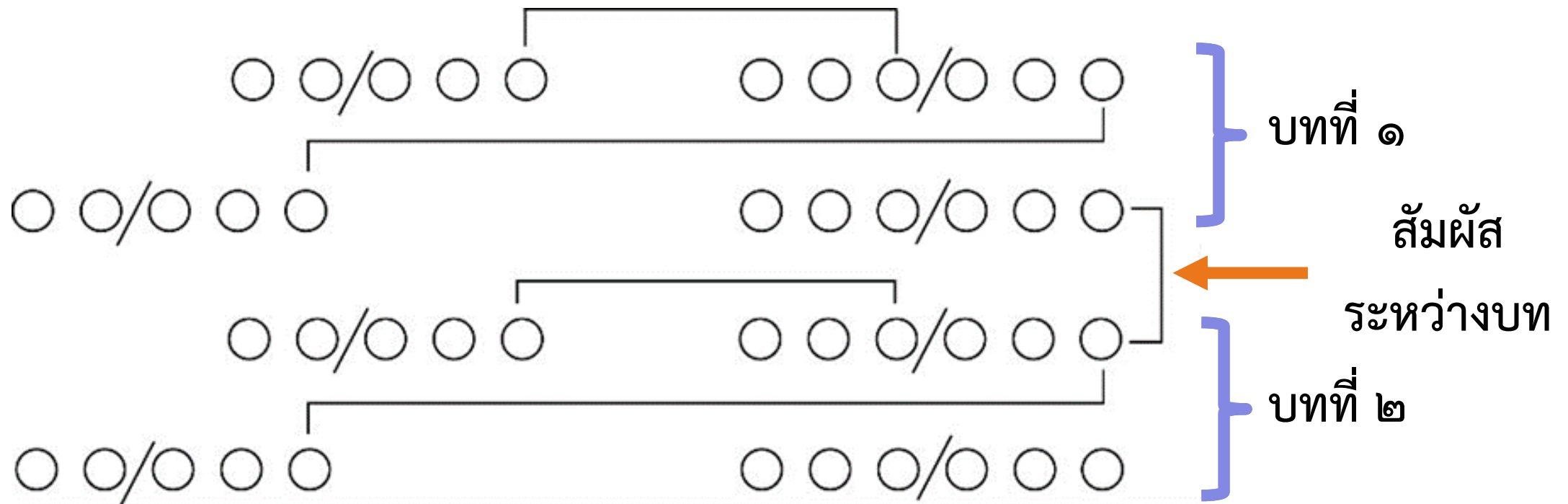
กาพย์ฉบัง ๑๖

กาพย์
สุรางคนางค์ ๒๘

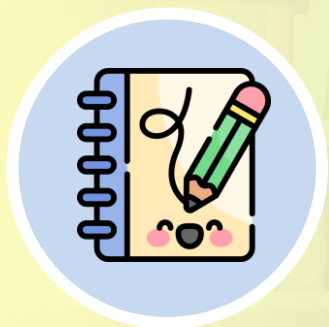
แผนผังบทประพันธ์ ภาพยนตร์ยานี้

คำถามชวนคิด

ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑
เป็นอย่างไร

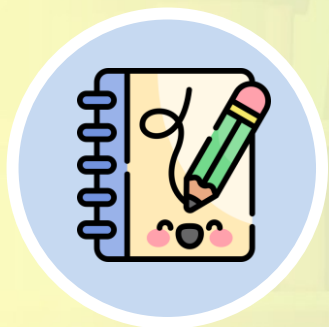
ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

คณะ

๑ บท มี ๔ วรรค หรือ ๒ บาท

๑ บาท มี ๒ วรรค คือ วรรคหน้ามี ๕ คำ
วรรคหลังมี ๖ คำ (รวม ๑ บาท มี ๑๑ คำ)

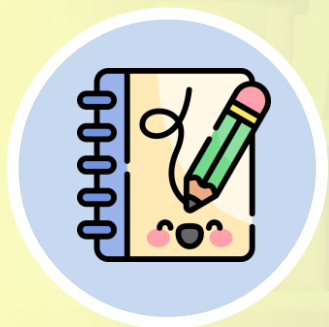
ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

สัมผัส

คำสุดท้ายของวรรคแรกสัมผัสกับคำที่ ๓
ของวรรคที่ ๒

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสกับคำสุดท้าย
ของวรรคที่ ๓

ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

สัมผัสระหว่างบท

คำสุดท้ายของบทต้น สัมผัสกับคำสุดท้าย
ของวรรคที่ ๒ ของบทถัดไป

กิจกรรม

ร้อยเรียงภาพยนต์

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่งบทประพันธ์กาพย์ยานีจากภาพ จำนวน ๒ บท และให้โยงเส้นสัมผัสของบทประพันธ์นั้นให้ถูกต้อง

ใบกิจกรรม

เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง งานศิลป์ร้อยกรอง

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รูปภาพประกอบใบกิจกรรม เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

รูปภาพประกอบใบกิจกรรม เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

รูปภาพประกอบใบกิจกรรม เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

ใบกิจกรรม

เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง งานศิลป์ร้อยกรอง

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม

เรื่อง ร้อยเรียงภาพยนตร์ยานี้

คำถามชวนคิด

**บทร้อยแก้ว กับ บทร้อยกรอง
แตกต่างกันอย่างไร**

สรุปความรู้

งานเขียนบทร้อยกรอง หรือ กวีนิพนธ์ หมายถึง
วรรณกรรมที่แต่งขึ้นด้วยฉันทลักษณ์ต่าง ๆ เช่น บังคับคณะ
บังคับคำ และแบบแผนการส่งสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์
กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต

สรุปความรู้

กาพย์ยานีในหนึ่งบท มี ๒ บาท แต่ละบาทมี ๒ วรรค วรรค
หน้ามี ๕ คำ วรรคหลัง มี ๖ คำ รวม ๑ บาท มี ๑๑ คำ จึงเรียกว่า
กาพย์ยานี ๑๑ การที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของ
คำประพันธ์ จะช่วยให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ได้อย่างถูกต้องและไพเราะ
ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่สืบไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง งามศิลป์ร้อยกรอง (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. นักเรียนถ่ายภาพมุมในโรงเรียนที่ตนเองสนใจ
มากลุ่มละ ๑ ภาพ
๒. ใบกิจกรรม เรื่อง เพิ่มพูนความรู้ร้อยกรอง
๓. ใบกิจกรรม เรื่อง กวีศิลป์ร้อยกรอง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)